

Valtuustoaloite Seitsemän veljksen kunniaksi perustettavasta luonnonsuojelualueesta

Elinvoimalautakunta 08.12.2020 § 130
17/00.02.00.02/2020

Nurmijärven Vihreä valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Nurmijärvi perustaa luonnonsuojelun alueen Seitsemän veljksen kunniaksi.

Vuosi 2020 on Seitsemän veljksen julkaisemisen 150-vuotisjuhlavuosi, joka huomioidaan mittavasti, monin eri tavoin Nurmijärvellä.

Luonnolla on tärkeä asema Aleksis Kiven kirjallisessa tuotannossa. Seitsemässä veljeksessä metsä on konkreettisesti läsnä, olipa kysymys veljesten lapsuudesta Jukolassa tai heidän miehiksi varttumisestaan Impivaarassa. Suomalaisen kirjallisuuden edellä kävijän ja suomalaisen kirjallisuuden merkkiteoksen, Seitsemän veljksen, kunniaksi tulee perustaa luonnonsuojelun alue.

Kunnat voivat tarjota omistamiaan alueita suojeluun paikalliselle ELY-keskukselle. Alueista perustetaan pysyviä yksityisiä suojelun alueita. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksella on tietoa Nurmijärven luontokohteista ja ympäristökeskus voi avustaa sopivan suojeltavan alueen etsinnässä. Suojeltavan alueen täytyy täyttää luonnonsuojelulain mukaiset edellytykset. Alue voi olla esimerkiksi tärkeä virkistyskohde, kuntalaisten suosima ulkoilukohde tai kaunis maisemallisesti. Kunnan kanssa sovitaan alueelle rauhoitussäännöt, jotka määrittävät, mikä alueella on sallittua ja mitä alueella ei saa tehdä. Jokamiehenoikeudet sekä metsästys ja kalastus ovat sallittuja.

Luonnonsuojelun alueen perustaminen on pysyvä kunnianosoitus, joka muistuttaa olemassaolollaan Seitsemän veljksen merkityksestä Nurmijärvellä.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle seuraavaa vastausta Nurmijärven Vihreän valtuustoryhmän aloitteeseen Seitsemän veljksen luonnonsuojelun alueen perustamiseksi:

Luonnonsuojelun alueen perustamisen edellytyksenä on, että:

- alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö tai ekosysteemi
- alueella on luontodirektiivissä määriteltyjen eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja
- alueella on erikoinen tai harvinainen luonnonmuodostuma
- alue on erityisen luonnonkaunis
- alueella on harvinaistuva perinneluontotyyppi
- luontotyyppin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii.

Luonnonsuojelun alueeksi perustettavaa aluetta etsittiin seuraavin perustein:

- kunnan maanomistus
- alueella on havaittu selvityksissä suojeltavia luontoarvoja (uhanalainen luontotyyppi, kasvilaji ja/tai luontodirektiivin suojelemissa lajeissa)
- saavutettavuus

- kytkös Seitsemään veljekseen esim. ulkoilureittiin.

Parhaiten perusteet täyttivät seuraavat alueet:

- Heinojan puronvarsilehto ja metsä
- Myllykoski
- Kissanojan metsä
- Hirmunoja (Kulomäen alueella).

Liitteessä on tarkemmin kuvattu kohteita ja niiden ominaisuuksia sekä mahdollisia selvitettäviä seikkoja. Edellä olevat kohteet täyttivät parhaiten selvitystyölle asetetut perusteet.

Em. alueiden lisäksi tarkasteltiin Toreenin pohjoispuolista metsää, Pitkämäen metsää, Herustenjärvien länsipuolen isovarpurämettä, Herusten lähteikköjä, Rajamäen Yli-Periäisen puronvarsilehtoa, Kuusimäen itärinteen pähkinäpensaslehtoa, Pirunkallion jyrkännettä, Syrjälänmäen tervaleppäkorpea, Pietarinmäen noroa ympäristöineen ja Pietarinmäen kallionaluslehtoa harkittiin. Em. kohteiden kytkentä Seitsemään veljekseen oli vähäinen tai olematon.

Luonnonsuojelualueen perustamista tullaan esittämään Hirmunojan ja Myllykosken alueille.

Hirmunojan valintaperusteena olivat:

- alue täydentää jo olemassa olevaa suojelualueetta, mikä lisää suojelualueen merkittävyyttä
- Seitsemän veljeksen reitti kulkee alueen läpi
- alueella kasvillisuus on suuruoholehtoa ja saniaislehtoa, ojaan laskevat rinteet ovat lehtomaista kangasta ja tuoretta lehtoa
- Hirmunoja on luonnontilainen uoma, jonka varrella esiintyy paikoitellen lahoppuustoa.

Myllykosken osalta valintaperusteina olivat:

- alue on suosittu virkistysalue
- alueella on havaittu lepakkolajeja
- Vantaanjoki on NATURA-alueetta
- jokivarren alue on arvokkain, lehtoa ja lehtomaista kangasta
- alueella on luontopolku
- Seitsemän veljeksen reitti kulkee alueen läpi.

Kissanojan alue on Ilvesvuori pohjoisen asemakaava-alueetta ja siinä on esitetty Kissanojan ja sen ympäristön osalta määräyksiä. Heinojan aluetta tullaan jatkossa tarkastelemaan alueen asemakaavoituksessa.

Hirmunojan ja Myllykosken muodostamista luonnonsuojelualueiksi valmistellaan ja asia tuodaan päätettäväksi kevään 2021 aikana.

Elinvoimalautakunta esittää, että edellä todetun lisäksi aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja että se aloitteena todetaan loppuun käsitellyksi.

Valmistelija

Yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös

Esitys hyväksyttiin.